

УДК 378–054.6:617

Малик С.В., Челішвілі А.Л., Лисенко Р.Б., Капустянський Д.В.,

Безручко М.В., Драбовський В.С., Осіпов О.С.

Українська медична стоматологічна академія м. Полтава

ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ №3 З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Програмою підготовки лікаря-стоматолога в Україні передбачено вивчення на кафедрі хірургії №3 дисциплін «Виробнича практика» (догляд за хворими) і «Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія». У статті представлена структура навчальних програм із цих дисциплін.

Ключові слова: хірургія, програма, модуль, змістовий модуль.

Keywords: Surgery, program, module, contentmodule.

Ключевые слова: хирургия, программа, модуль, смысловой модуль.

Модернізація освітньої діяльності в контексті європейських вимог певною мірою охоплює сферу викладання дисципліни «Хірургія» студентам стоматологічного факультету і факультету підготовки іноземних студентів. Провідною метою навчання майбутніх стоматологів є насамперед забезпечення академічної мобільності, а надалі – їхньої мобільності як спеціалістів на ринку праці.

У 1999 році Європа взяла курс на створення єдиного наукового й освітнього простору, у 2005 році – на введення основних засад Болонської та кредитно-модульної організації навчального процесу. Складовою підвищення ефективності викладання при реформуванні вищої освіти на засадах Болонського процесу є створення нових навчальних програм з урахуванням вимог кредитно-модульної системи.

Вивчення основ внутрішньої медицини має першочергове значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей. Хірургічний метод лікування займає значне місце в клінічній медицині: близько 25% усієї патології складають хірургічні хвороби.

Сучасний фахівець-стоматолог із вищою медичною освітою має бути всебічно розвинутою, високоерудованою людиною, яка володіє основними знаннями, уміннями, навичками, що дозволяють забезпечити профілактику, діагностику і лікування не тільки стоматологічних хвороб, а й загальносоматичних патологічних станів, які можуть загрожувати життю, здоров'ю і працездатності людини. Лікар-стоматолог мусить уміти надати першу лікарську допомогу при невідкладних станах, травматичних ушкодженнях, кровотечі, клінічній смерті, виконувати ін'єкції, пункції, переливання компонентів крові та ін.

Хірургія як навчальна дисципліна: а) ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, фізіології, патофізіології, патоморфології, пропедевтики внутрішньої медицини, фармакології; б) інтегрується з цими дисциплінами та надалі – з клінічними дисциплінами; в) закладає основи вивчення студентами травматології, акушерства і гінекології й інших навчальних дисциплін, де застосовуються хірургічні методи лікування; д) забезпечує вивчення питань організації хірургічної допомоги, догляду за хворими, особливостей обстеження хірургічних хворих, питань анестезіології і реаніматології при хірургічних хворобах, а також питань хірургії надзвичайних ситуацій; є) надає можливість опанувати практичні навички і формувати професійні вміння для виявлення патології при невідкладних хірургічних станах, надавати в таких випадках невідкладну допомогу, обсяг якої забезпечить збереження і підтримання життя до надання спеціалізованої допомоги; засвоїти повний обсяг знань і умінь з першої лікарської медичної допомоги для забезпечення сприятливого перебігу подальшого спеціалізованого лікування, пам'ятаючи про велику відповідальність лікаря за життя хворого.

Програмою підготовки лікаря-стоматолога в Україні передбачено вивчення на кафедрі хірургії таких дисциплін: «Виробнича практика» (догляд за хворими) і «Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія». Кафедра хірургії №3 Української медичної стоматологічної академії з 1993 року стала

опорною серед однопрофільних кафедр медичних ЗВО України. З позицій кредитно-модульної системи ми як опорна кафедра відповідно до наказу МОЗ України розробили навчальні програми з вищезгаданих дисциплін.

Програма виробничої практики (для студентів II курсу стоматологічного факультету) складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія», обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12-13 травня 2016 року, м. Тернопіль) та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог», затвердженого 26.07.2016 в. о. міністра охорони здоров'я В. Шафранським [1].

Виробнича практика з догляду за хворими проводиться в хірургічному відділенні стаціонару безпосередньо під час III навчального семестру. Програма виробничої практики представлена одним модулем, поділений на 2 змістові модулі:

- змістовий модуль 1. Догляд за хворими терапевтичного профілю;
- змістовий модуль 2. Догляд за хворими хірургічного профілю.

Виробнича практика на кафедрі хірургії №3 проводиться впродовж другого навчального року: відводиться 45 годин (7 годин практичних занять, 38 годин СРС), 1,5 кредиту ЄКТС.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія» складена відповідно до проекту стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «охорона здоров'я», спеціальності 221 «стоматологія», обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12–13 травня 2016 року, м.

Тернопіль) та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «магістр стоматології», кваліфікації професійної «лікар-стоматолог», затвердженого МОЗ України 26.07.2016 [2].

Обсяг навчальних годин із дисципліни «Хірургія» складає: кредитів ECTS – 6; кількість годинусього –180.

Навчальна дисципліна „Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія” передбачає розгляд питань асептики й антисептики, анестезіології, реанімації, трансфузіології; акцентує увагу на наданні допомоги при невідкладних станах, кровотечах, ушкодженнях, що загрожують життю людини; також вивчення питань організації хірургічної допомоги, догляду за хворими, особливостей обстеження хірургічних хворих, питань хірургії надзвичайних ситуацій; опанування практичних навичок надання невідкладної допомоги, обсяг якої забезпечить збереження і підтримання життя до надання спеціалізованої допомоги; а також формування професійного вміння виявлення патології при невідкладних хірургічних станах, засвоєння повного обсягу знань і умінь з першої лікарської медичної допомоги для забезпечення сприятливого перебігу подальшого спеціалізованого лікування.

Програма з нормативної навчальної дисципліни «Хірургія» представлена двома модулями, до складу яких входять 5 змістових модулів.

Модуль 1 (3-й курс). «Загальна хірургія. Хірургічні хвороби органів шиї, грудної клітки, периферичних судин, черевної порожнини».

Усього годин 90/3 кредити (лекції – 20, практичні заняття – 30, СРС – 40).

Змістовий модуль 1. Вступ у хірургію. Асептика й антисептика. Кровотеча і крововтрата. Вчення про рани. Гостра хірургічна інфекція.

Змістовий модуль 2. Хвороби щитоподібної та молочної залоз, стравоходу і середостіння. Хірургічні хвороби периферичних судин. Герніологія. Хвороби жовчного міхура.

Модуль 2 (4-й курс). «Хірургічні хвороби черевної порожнини. Хірургія надзвичайних ситуацій».

Усього годин 90/3 кредити (лекції – 10, практичні заняття – 40, СРС – 40).

Змістовий модуль 1. Хірургічні хвороби підшлункової залози, шлунка і дванадцятипалої кишки. Хвороби кишечника.

Змістовий модуль 2. Хірургія надзвичайних ситуацій.

Змістовий модуль 3. Навчальна історія хвороби.

Навчання студентів іноземців на кафедрі хірургії №3 складається з аудиторної та самостійної роботи студента. Відповідно до складених програм нами розроблені тематичні плани аудиторних практичних занять, тематичні плани самостійної роботи студентів і тематичні плани лекцій.

Питання, які виносяться на контроль після вивчення окремих розділів, обов'язково охоплюють і тематику СРС із цих розділів. Для СРС на кафедрі складено методичні розробки російською й англійською мовами з кожної теми згідно з чинною програмою і навчальним планом. Обов'язковим розділом самостійної роботи є курація хворих, написання і захист історії хвороби (студентами 4 курсу), що завжди вимагає від студентів самостійного вивчення додаткової літератури з конкретних питань, пов'язаних із діагностикою, сучасними класифікаціями і лікуванням із позицій доказової медицини.

На практичних заняттях контроль знань студентів-іноземців проводиться шляхом опитування і тестування з використанням початкового і підсумкового контролю знань.

У кожній навчальній кімнаті під час практичного заняття використовуються комп'ютери. На кафедрі створена wi-fi зона, проведений у безлімітному режимі Інтернет. Співробітники кафедри мають змогу

використовувати відеоматеріали інтернет-сайтів, зокрема Websurg on-line. Для студентів-іноземців створені та читаються лекції англійською і російською мовами з використанням мультимедійного забезпечення.

Реалізація програм підготовки іноземних студентів — майбутніх лікарів-стоматологів на засадах вимог ЄС покликана посилити міжнародну конкурентоспроможність наших фахівців, розширити можливості для працевлаштування і мобільності громадян у Європейському регіоні.

Література

1. Виробнича практика. Примірна програма навчальної дисципліни підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія». – К., 2017.
2. Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія. Примірна програма навчальної дисципліни підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія». – К., 2018.